

страхового ринку, координацію діяльності владних та недержавних інститутів, учасників страхового ринку.[2]

Отже, страхування життя можна ототожнити із основою розвитку страхового ринку України, та соціально-економічним розвитком загалом. Не існує чіткої тенденції, до 2008 року відбувалось стрімке зростання цього сегменту ринку, однак після фінансової кризи обсяги здійснених послуг значно знизились, і поживлення не відбувалось аж до 2015-2016рр. На страховому ринку життя існує ряд проблем, які гальмують його подальший розвиток. Ці проблеми пов'язані як з ситуацією в країні, так і безпосередньо з діяльністю самих страхових компаній. Реалізація стратегії має покращити якість ринку страхування життя в Україні тим самим, збільшити приплив інвестицій та сприятиме прискоренню економічного зростання країни. [3]

Література:

1. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/content/informaciya-pro-stand-i-rozvitok.html>
2. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012-2021 роки – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ufu.org.ua/files/strateg>
3. Лой Ю.В. Страховий ринок та перспективи його розвитку / Ю.В. Лой // Національна бібліотека України імені Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Феденко Д.О.

«Економічна кібернетика», 3 курс

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник – старший викладач кафедри фінансів Корзаченко О.Ю

ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА ЇХ ПІДТРИМКА ДЕРЖАВОЮ

В останній час спостерігається стійке зростання інтересу до фінансів домогосподарства як значимої сфери фінансової системи країни. Домогосподарство розглядається як соціально-економічний осередок, що об'єднує людей відносинами, які виникають при організації їх спільного побуту. Разом з тим, це важливий суб'єкт ринкової економіки, який може бути власником фінансових ресурсів, капіталу, виробником товарів та послуг, споживачем суспільних благ, заощадником доходів, а отже і інвестором.

Головна мета державної підтримки фінансів домогосподарства полягає у впровадженні дієвих механізмів щодо зростання фінансових ресурсів домогосподарства і спрямування їх заощаджень на розвиток економіки. Отже першочерговими завданнями є підвищення рівня зайнятості, боротьба з бідністю та зростання рівня доходів домогосподарства, заохочення домогосподарства до підприємницької діяльності, надання кредитів на вигідних умовах для домогосподарства. При цьому важливим є пошук та прийняття ефективних управлінських рішень для забезпечення збалансованого розвитку домогосподарства.

Згідно статистичних даних сукупні середньомісячні ресурси на одне домогосподарство у 2017 році збільшилися на 30,87% і склали 8165,2 грн проти 6238,9 грн у 2016 році. У структурі сукупних ресурсів домогосподарств переважають грошові доходи, які становлять 87,5%, із яких оплата праці – 52,4%, доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості – 4,4%, доходи від продажу с/г продукції – 3%, пенсії, стипендії, соціальні допомоги – 20,2% [1]. Основними факторами зростання сукупних ресурсів домогосподарств були: підвищення оплати праці та пенсій, стипендій; надання адресної соціальної допомоги.

Держава опосередковано впливає на формування витрат домогосподарств шляхом встановлення та регулювання таких соціальних показників, як: прожитковий мінімум; мінімальна заробітна плата; формування споживчого кошику та рівень оподаткування.

Сукупні витрати в середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство збільшилися у 2017 році на 24,8% і склали 7139,4 грн проти 5720,4 у 2016 році. У структурі сукупних витрат домогосподарства переважають споживчі витрати – 92,9%, із яких продукти харчування – 47,9%, комунальні платежі – 17%, одяг, взуття – 5,5%, охорона здоров'я – 3,8%, освіта – 1,1% [1]

Така ситуація закономірно обмежує здатність домогосподарств до довгострокової економічної поведінки, породжує стрибки їх споживчих переваг і очікувань, що порушують макроекономічні пропорції. Вирішення даних проблем можливе лише на державному рівні та вимагає прийняття ефективних управлінських рішень, зокрема, у таких сферах: оплати праці, субсидіювання, соціального страхування, оподаткування, кредитування, освіти, охорони здоров'я тощо [2].

Виявлення індивідуальних фінансових пріоритетів витрачання коштів населенням визначає можливість формування більш ефективної системи соціальних інвестицій і здатне забезпечити умови для досягнення стійкості фінансової системи держави та соціально-економічного добробуту суспільства [3].

Пріоритетом державної політики в сфері фінансів домогосподарства повинно бути стимулювання інвестиційної спрямованості витрачання одержуваних доходів. Від рівня реальних доходів залежить схильність домогосподарств до заощаджень. Трансформація заощаджень домогосподарств у інвестиційні активи (банківські депозити, цінні папери, страхові продукти, пенсійні фонди, інвестиційні фонди) створює надійне джерело фінансових ресурсів на фінансовому ринку.

В Україні частка заощаджень домогосподарств у ВВП за період 2007–2010 рр. поступово збільшувалася з 6,8% у 2007 році до 14,8% у 2010 році, що є досить суттєвим, оскільки стандартний норматив для розвинених країн складає 10-16%. За період 2011–2015 рр. спостерігається падіння частки заощаджень у ВВП з 9,4% у 2011 році до 0,7% у 2015 році, що характеризує дуже низьку спроможність домогосподарств до заощаджень, а отже й до інвестування. Зростання залучення інвестиційних ресурсів домогосподарств, ускладнюється через психологічні чинники та незадоволення рівнем мотиваційної складової інвестування, тоді як потреба в інвестиціях зростає для забезпечення фінансування відновлення рівноваги та зростання економіки [4].

Зростання заощаджень в країнах з перехідною економікою має не тільки економічне, але й вагомое соціально-політичне значення, оскільки сприяє підвищенню життєвого рівня населення, його соціальної захищеності, зміцненню середнього класу й посиленню його фінансової незалежності [5].

Отже, державна підтримка фінансів домогосподарств повинна здійснюватися у таких напрямках:

(1) підвищення рівня зайнятості – надання послуг служби зайнятості соціально вразливим домогосподарствам, перспектив зайнятості та працевлаштування у регіоні, використання новацій в роботі служби зайнятості, застосування сучасних технологій, таких як відеореєструме, відеопрезентації вакансій, он-лайн співбесіди з безробітними за допомогою соціальних мереж;

(2) боротьба з бідністю та збільшення доходів домогосподарств – підтримка домогосподарств з низьким доходом (нижче прожиткового мінімуму на члена домогосподарства) шляхом надання цільової грошової допомоги для початку або відновлення джерела доходу; підвищення соціальних стандартів (мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, соціальної пільги, споживчого кошику);

(3) заохочення домогосподарства до підприємницької діяльності - отримання грантів на розвиток сімейного бізнесу, надання пільгових довгострокових кредитів під мінімальні проценти; надання в оренду на пільгових умовах виробничих приміщень, офісів, техніки; отримання інформаційної та консультативної допомоги [6];

(4) залучення заощаджень домогосподарств у інвестиції – удосконалення чинного

законодавства щодо гарантування вкладів фізичних осіб; розміщення банківських депозитів на вигідних умовах; розширення переліку фінансових послуг і продуктів, що надаються приватному інвестору; надання домогосподарству податкових пільг при інвестуванні у недержавні пенсійні фонди, придбанні страхових продуктів.

Література:

1. Структура сукупних ресурсів домогосподарств. Структура сукупних витрат домогосподарств. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Ціщик, Р. В. Статистичний аналіз стану та динаміки розвитку домогосподарств України з метою вдосконалення прийняття управлінських рішень щодо їх державної підтримки / Р. В. Ціщик // Причорноморські економічні студії : наук. журн. / Причорномор. н.-д. ін-т екон. та інновацій. – Одеса: [б. в.], 2016. - Вип. 6. - С. 52-58.
3. Cohen, J. B., A. W. Hanson, Personal finance: principles and case problems / J. B. Cohen, A. W. Hanson. – Homewood, 1958. – р. 819.
4. Власова І. В. Заощадження населення як інвестиційний ресурс економіки / І. В. Власова // Економіка: теорія та практика. - 2016.
5. Кізіма Т. О. Заощадження домогосподарств: світовий досвід і вітчизняні реалії / Т. О. Кізіма // Інноваційна економіка. - 2013. - № 7. - С. 171-176.
6. Піжук О. І. Державна підтримка малого підприємництва як важлива умова розвитку сфери послуг в Україні / О. І. Піжук // Економічний простір. - 2015. - № 93.

Філімошкіна І.О.

асистент кафедри фінансів

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник – д.е.н., професор кафедри фінансів Буряченко А.Є.

ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ

Світовий досвід свідчить, що комунальні підприємства відіграють суттєву роль у наповненні місцевих бюджетів, створюють робочі місця, виконують соціальну функцію, надаючи послуги місцевим жителям за нижчу вартість. Проте в Україні комунальні підприємства не мають суттєвого значення в структурі матеріального і фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування через характерну їм збитковість, залежність від дотацій з місцевих бюджетів, фізичну та моральну зношеність основних засобів та практично відсутній позитивний фінансовий ефект. Надходження податку на прибуток від підприємств комунальної форми власності є мізерними та нерівномірно розподіленими між рівнями бюджетів, що свідчить про концентрацію прибуткових підприємств в містах обласного значення та м. Києві. Це, в свою чергу, позначається на фінансовій спроможності органів місцевого самоврядування сіл, селищ і міст районного значення. Таким чином, ключова ознака комунальних підприємств - здійснювати діяльність в інтересах територіальної громади та формувати ресурси для територіальної громади – в Україні не реалізована. В зв'язку з цим показники діяльності комунальних підприємств в Україні набувають особливого значення та мають привертати уваги громадськості.

В результаті оцінки кількісних та якісних параметрів формування і використання фінансових ресурсів комунальних підприємств встановлено, що з 2008 по 2017 роки кількість підприємств та зайнятого на них населення суттєво скоротилась, загальним результатом їх діяльності є постійно зростаючий збиток, що негативно позначилося на їх фінансовій ролі для місцевих бюджетів, при цьому суми виплачуваних комунальним підприємствам поточних і капітальних трансфертів з місцевих бюджетів різко зросли. Разом з тим встановлено, що неможливо розробити універсальні пропозиції щодо покращення менеджменту всіх без винятку комунальних підприємств, оскільки причини їх збитковості та якості управління у кожного підприємства є різною. При цьому особлива увага має звертатись на якість та ефективність менеджменту, розмір